

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr. 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.

- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
- 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

N.B. Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regel

Voor het examen aardrijkskunde HAVO kunnen maximaal 55 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Politiek en ruimte

Opgave 1 – Factory Outlet Centers en winkelgedrag

Maximumscore 2

- 1 Uit de uitleg moet blijken dat:
- Een FOC in West-Brabant zo ver van de twee andere Factory Outlet Centers af ligt 1
 - dat dit FOC geen concurrentie van de beide andere zal ondervinden 1

Maximumscore 1

- 2 drempelwaarde

Maximumscore 2

- 3 – Voorbeelden van een juist argument vóór de vestiging van een FOC in Etten-Leur zijn:
- De komst van een FOC schept werkgelegenheid.
 - Het aanbod in een FOC is aanvullend op het bestaande winkelaanbod.
- Voorbeelden van een juist argument tegen de vestiging van een FOC in Etten-Leur zijn:
- Het FOC in Etten-Leur kan een bedreiging vormen voor de detailhandel in die regio.
 - Het FOC in Etten-Leur zal veel verkeer genereren, waardoor de verkeersoverlast in die regio toeneemt.
- per juist argument 1

Maximumscore 3

- 4 • 1 lokaal 1
- 2 regionaal 1
 - 3 verdwijnen van winkels in het centrum (als gevolg van concurrentie) 1

Maximumscore 1

- 5 Voorbeelden van een juiste reden zijn:
- De door Roosendaal gehanteerde argumenten zijn ook van toepassing op Etten-Leur.
 - De schaal genoemd in de as Duitsland-Zeeland past niet bij de schaal van het verzorgingsgebied van het FOC, waardoor het geen valide argument is.

Maximumscore 2

- 6 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
- De klanten komen vooral uit Zeeland 1
 - Hun reisdoel zouden de grote winkelcentra in Breda en Tilburg zijn geweest 1

Opgave 2 – Gemeentelijke herindeling in het gebied van de Utrechtse Heuvelrug

Maximumscore 3

- 7 • groei aantal ouderen (≥ 65 jaar) 2000-2010, in procenten / kolom 6 1

Opmerking

Kolom 5 met juiste redenering mag worden goed gerekend.

- Veel mensen die in de jaren zestig suburbaniseerden 1
- stromen in de periode 2000-2010 in de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder in 1

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 2

- 8 • bestuurskracht: hoe efficiënt en effectief is de organisatie en hoe goed is de dienstverlening aan de burgers? 1
 • planologische ruimtebehoefte: kan de nieuwe gemeente haar ruimtebehoefte *op eigen grondgebied* vervullen? 1

Maximumscore 2

- 9 • het relatief grote aantal inwoners 1
 • Uit het antwoord moet blijken dat Wijk bij Duurstede in vergelijking tot de andere gemeenten van optie 3 genoeg inwoners heeft om zelfstandig te blijven 1

Maximumscore 2

- 10 • kolom 12 1
 • kolom 13 1

Maximumscore 2

- 11 Voorbeelden van juiste functies zijn:
 • recreatief-toeristisch gebied
 • behoud/herstel van de natuur
 • natuurgebied: bestaand of te ontwikkelen
- per juiste functie 1

Maximumscore 2

- 12 • Wijk bij Duurstede heeft een veel kleiner percentage bos en natuur dan de overige gemeenten 1
 • Wijk bij Duurstede heeft een veel groter percentage van het oppervlak in gebruik voor agrarische doeleinden dan de overige gemeenten 1

Opgave 3 – Rietsuiker en bietsuiker

Maximumscore 1

- 13 protectionisme

Maximumscore 1

- 14 (sub)tropische zone/(sub)tropen

Maximumscore 2

- 15 Uit de redenering moet blijken dat:
 • Afrikaanse suikerproducenten voor het merendeel ACP-landen zijn 1
 • tussen deze landen en de EU al langer een veel vrijer handelsverkeer bestaat (dan tussen de EU en de klagende landen) 1

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
16 ☐ –Ik ben het ermee eens	<u>0</u>
Voorbeelden van een juiste argumentatie zijn:	
• Rietsuikerproducerende landen zijn bijna altijd ontwikkelingslanden	<u>1</u>
• die vaak maar één of enkele exportproducten bezitten	<u>1</u>
• waardoor ze voor hun economische ontwikkeling dus erg afhankelijk zijn van exportmogelijkheden	<u>1</u>
of:	
• Protectionisme houdt de prijzen kunstmatig hoog	<u>1</u>
• waardoor de vrije marktwerking verstoord raakt	<u>1</u>
• en er handelsoorlogen tussen (groepen) landen ontstaan	<u>1</u>
<i>Opmerking</i>	
<i>Een argumentatie vanuit het idee dat je nu als belastingbetaler meebetaalt aan die subsidies en dan niet meer, mag ook goed gerekend worden.</i>	
–Ik ben het er niet mee eens	<u>0</u>
Een voorbeeld van een juiste argumentatie is:	
• Rietsuiker is goedkoper dan bietsuiker	<u>1</u>
• daardoor wordt de vraag naar bietsuiker gering	<u>1</u>
• en moeten zowel boerenbedrijven als suikerfabrieken sluiten / krijgt de agrarische sector een klap	<u>1</u>
Maximumscore 1	
17 ☐ Voorbeelden van een juiste voorspellende deelvraag zijn:	
• In welke landen van de Europese Unie zal het areaal suikerbieten relatief (of absoluut) het meest afnemen?	
• In welke mate zal in de landbouw het gewas suikerbiet worden vervangen door een ander gewas?	
Natuur en milieu	
Opgave 4 – Het Waddengebied – bedreigingen en kansen	
Maximumscore 1	
18 ☐ doorsnede B	
Maximumscore 2	
19 ☐ • Doorsnede A niet, omdat bij laag water geen land droog valt	<u>1</u>
• Doorsnede C niet, omdat de geul ten noorden van Y te ondiep is weergegeven	<u>1</u>
Maximumscore 2	
20 ☐ Voorbeelden van een juiste ingreep met de juiste bijbehorende ruimtelijke schaal zijn:	
• klimaatverandering – mondiale schaal	
• calamiteit scheepvaart – continentale/mondiale schaal	
• exoten – mondiale schaal	
per juiste combinatie van ingreep en ruimtelijke schaal	<u>1</u>
Maximumscore 3	
21 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat deze nutriënten:	
• via grondwater en/of lozing op het oppervlaktewater	<u>1</u>
• via rivieren en zeegeten en/of spuisluisen in zee terecht komen	<u>1</u>
• en dan via zeestromingen (in de Noordzee) naar het Waddengebied worden getransporteerd	<u>1</u>

Antwoorden	Deel- scores
------------	-----------------

Maximumscore 2

- 22 De redenering moet op de volgende punten ingaan:
- De vloedstroom voert zand en klei in het Waddengebied aan (die met de ebstroom niet geheel weer worden afgevoerd) 1
 - waardoor de bodemdaling wordt gecompenseerd 1

Maximumscore 2

- 23 Voorbeelden van juiste argumenten zijn:
- Windmolens maken veel slachtoffers onder trekvogels.
 - Hoge windmolens zorgen voor visuele verontreiniging.
- per juist argument 1

Opgave 5 – Het rivierengebied

Maximumscore 2

- 24 Voorbeelden van juiste redenen zijn:
- Uiterwaarden hebben een langgerekte vorm.
 - Uiterwaarden worden nauwelijks doorsneden.
 - Uiterwaarden worden niet zo intensief benut / uiterwaarden werden altijd al grotendeels aan de natuur overgelaten.
- per juiste reden 1

Maximumscore 3

- 25 • een vorm van agrarisch ruimtegebruik 1
 Uit de argumentatie moet blijken dat:
- lagere uiterwaarden bij hoog water langer onder water staan 1
 - waardoor ze voor de boer langer onbruikbaar zijn 1

Maximumscore 2

- 26 Een voorbeeld van een juiste uitleg is:
- De begroeiing zal de sedimentatie van slib bevorderen 1
 - waardoor de uiterwaardverlaging weer gedeeltelijk teniet wordt gedaan 1

Maximumscore 2

- 27 Uit de uitleg moet blijken dat:
- door beide ingrepen de uiterwaarden op sommige plaatsen natter worden 1
 - waardoor er meer gradiënten ontstaan (die de diversiteit bevorderen) 1

Maximumscore 2

- 28 • de aanleg van nevengeulen 0
 • De waterstand in de nevengeulen verandert voortdurend (waardoor de dynamiek wordt bevorderd) 1
 • terwijl het water in de kleiputten stil staat 1

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.
 Zend de gegevens uiterlijk op 23 juni naar Cito.

Einde